Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (osmého senátu)

15. září 2016 *

„Odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Unie — Roční úprava — Nařízení (EU) č. 422/2014 a 423/2014 — Vady postupu přijímání aktů — Neprojednání s odborovými organizacemi“

Ve věci T-456/14,

Association des fonctionnaires indépendants pour la défense de la fonction publique européenne (TAO-AFI), se sídlem v Bruselu (Belgie),

Syndicat des fonctionnaires internationaux a européens – Section du Parlement européen (SFIE-PE), se sídlem v Bruselu,

zastoupeni M. Casado García-Hirschfeld a J. Vanden Eyndem, advokáty,

žalobci,

proti

Evropskému parlamentu, zastoupenému A. Troupiotisem a E. Taneva, jako zmocněnci,

a

Radě Evropské unie, zastoupené M. Bauerem a E. Rebastim, jako zmocněnci,

žalovaným,

podporovaným

Evropskou komisí, původně zastoupenou J. Currallem a G. Gattinarou, dále G. Gattinarou a F. Simonetti, jako zmocněnci,

vedlejší účastnicí,

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 263 SFEU a znějící na zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 422/2014 a č. 423/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterými se s účinkem ode dne 1. července 2011 a ode dne 1. července 2012 upravují odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a [opravné] koeficienty použitelné na tyto odměny a důchody (Úř. věst. 2014, L 129, s. 5 a s. 12),

TRIBUNÁL (osmý senát),

ve složení D. Gratsias, předseda, M. Kančeva (zpravodajka) a C. Wetter, soudci,

* Jednací jazyk: francouzština.

vedoucí soudní kanceláře: S. Bukšek Tomac, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 18. března 2016,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Služební řád úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“), jenž tvoří přílohu nařízení č. 31 (EHS)/11 (ESUO), kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 1962, 45, s. 1385), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1080/2010 ze dne 24. listopadu 2010 (Úř. věst. 2010, L 311, s. 1), ve znění opravy zveřejněné dne 5. června 2012 (Úř. věst. 2012, L 144, s. 48), v článku 64 stanoví:

„Pokud je odměna úředníka vyjádřena v eurech, upravuje se po povinných srážkách stanovených tímto služebním řádem nebo jakýmikoli prováděcími předpisy koeficientem vyšším, nižším nebo rovnajícím se 100 % v závislosti na životních podmínkách v různých místech zaměstnání.

[Tyto] [k]oeficienty přijímá Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou stanovenou v čl. 16 odst. 4 a 5 [SEU].“

2 Článek 65 služebního řádu zní:

„1. Každý rok přezkoumá Rada odměnu [výši odměny] úředníků a ostatních zaměstnanců Unie. Toto přezkoumání se provádí v září s ohledem na společnou zprávu Komise založenou na společném indexu vypracovaném Statistickým úřadem Evropské unie po dohodě s národními statistickými úřady členských států; index odráží situaci v každém členském státě k 1. červenci.

V průběhu tohoto přezkoumání Rada zváží, zda by odměna, jako součást hospodářské a sociální politiky Unie, měla být upravena. Zejména se přihlédne k jakémukoli zvýšení platů ve veřejné službě a nutnosti přijmout nové zaměstnance [a potřebám náboru nových zaměstnanců].

2. V případě podstatné změny životních nákladů Rada rozhodne nejpozději do dvou měsíců o opatřeních k úpravě [opravných] koeficientů a případně o tom, zda se uplatní zpětně.

3. Pro účely tohoto článku jedná Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou stanovenou v čl. 16 odst. 4 a 5 [SEU].“

3 Článek 82 odst. 2 služebního řádu stanoví, že pokud Rada v souladu s čl. 65 odst. 1 služebního řádu rozhodne o úpravě odměn, rozhodne současně o přiměřené úpravě důchodů.

4 Podle článku 65a služebního řádu jsou prováděcí pravidla k článkům 64 a 65 stanovena v příloze XI tohoto služební řádu.

5 Tato příloha XI, nadepsaná „Prováděcí pravidla k článkům 64 a 65 služebního řádu“, obsahuje několik kapitol, z nichž první sestává z článků 1 až 3 a je nadepsána „Roční přezkoumání odměn podle čl. 65 odst. 1 služebního řádu“ a kapitola 4 je nadepsána „Stanovení a zrušení [opravných] koeficientů (článek 64 služebního řádu)“.

6 Článek 1 přílohy XI služebního řádu, který je obsažen v oddílu 1 první kapitoly této přílohy, stanoví, že pro účely přezkoumání ve smyslu čl. 65 odst. 1 služebního řádu sestavuje Eurostat každoročně do konce října zprávu o změnách životních nákladů v Bruselu (Belgie) (bruselský mezinárodní index), zprávu o změnách životních nákladů mimo Brusel (parity kupní síly a implicitní indexy) a zprávu o změnách kupní síly platů státních úředníků v ústředních státních správách osmi členských států (specifické ukazatele). Uvedený článek 1 rovněž upřesňuje, jakým způsobem má Eurostat ve spolupráci s členskými státy tyto změny vypočíst.

7 Článek 3 přílohy XI služebního řádu, který tvoří oddíl 2 první kapitoly této přílohy, nadepsaný „Opatření pro roční úpravu odměn a důchodů“, zní:

„1. S účinkem od 1. července a v souladu s čl. 65 odst. 3 služebního řádu Rada před koncem každého roku rozhodne na návrh Komise a na základě kritérií stanovených v oddíle 1 této přílohy o úpravě odměn a důchodů.

2. Rozsah úpravy se zjistí násobením bruselského mezinárodního indexu specifickým ukazatelem. Úprava se vyjádří v čistých hodnotách jako jednotná procentní sazba.

3. Výše úpravy stanovená tímto způsobem se zařadí podle následující metody do tabulek základních platů uvedených v článku 66 služebního řádu [...]

[…]

5. V Belgii a Lucembursku se nepoužijí žádné [opravné] koeficienty. [Opravné] [k]oeficienty použitelné:

a) na platy úředníků [Evropské] [u]nie vykonávajících službu v ostatních členských státech a na některých jiných místech zaměstnání,

b) [...] na důchody [úředníků] vyplácené v ostatních členských státech pro tu část, která odpovídá nároku získanému před 1. květnem 2004,

se stanoví na základě poměru mezi paritami kupní síly uvedenými v článku 1 této přílohy a směnnými kurzy uvedenými v článku 63 služebního řádu platnými pro odpovídající země.

Uplatní se postupy stanovené v článku 8 této přílohy, které se týkají použití [opravných] koeficientů se zpětnou platností v místech zaměstnání s vysokou mírou inflace.

[...] “

8 Článek 8 přílohy XI služebního řádu stanoví data nabytí účinku ročních a prozatímních úprav opravného koeficientu pro místa zaměstnání s vysokým nárůstem životních nákladů.

9 Kapitola 5 přílohy XI služebního řádu je nadepsána „Doložka o výjimce“. Sestává z jediného článku 10, jenž stanoví:

„Pokud v rámci [Unie] dojde k závažnému a náhlému zhoršení ekonomické a sociální situace, které bylo zhodnoceno ve světle objektivních údajů poskytnutých pro tento účel Komisí, předloží Komise příslušné návrhy, o nichž Evropský parlament a Rada rozhodnou v souladu s článkem 336 [SFEU].“

10 Podle čl. 15 odst. 1 přílohy XI služebního řádu se ustanovení této přílohy použijí od 1. července 2004 do 31. prosince 2012.

11 V prosinci 2010 vydala Rada Evropské unie prohlášení, v němž konstatovala, že „v důsledku posledních finančních a hospodářských krizí, jež v rámci [Unie] nastaly a jež v několika členských státech vedou ke značným fiskálním úpravám a k vyšší nejistotě zaměstnání, dochází k závažnému a náhlému zhoršení ekonomické a sociální situace v [Unii]“. Rada vyzvala Evropskou komisi, aby na základě článku 10 přílohy XI služebního řádu a s ohledem na objektivní údaje poskytnuté Komisí předložila včas příslušné návrhy, aby je Evropský parlament a Rada mohly posoudit a přijmout do konce roku 2011 (rozsudek ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada, C-63/12, EU:C:2013:752, bod 12).

12 Komise předložila Radě dne 13. července 2011 zprávu o doložce o výjimce (článek 10 přílohy XI služebního řádu) [COM(2011) 440 final]. Podle uvedené zprávy ukazatele naznačovaly postupné hospodářské oživení v Evropské unii. Tato zpráva dospěla k závěru, že ve sledovaném období od 1. července 2010, kdy nabyla účinku poslední roční úprava odměn, do poloviny května 2011, kdy byly zpřístupněny nejnovější údaje, v Unii nedošlo k závažnému a náhlému zhoršení ekonomické a sociální situace, a proto nebylo důvodné podávat návrh podle článku 10 přílohy XI služebního řádu. Jednání o zprávě ze dne 13. července 2011 vedlo v Radě k následným diskuzím, na jejichž základě Rada opětovně vyzvala Komisi, aby postupovala podle článku 10 a předložila příslušný návrh na úpravu odměn v dostatečném předstihu, umožňujícím Parlamentu a Radě návrh posoudit a přijmout do konce roku 2011 (rozsudek ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada, C-63/12, EU:C:2013:752, body 13 až 15).

13 V odpověď na tuto výzvu předložila Komise sdělení COM(2011) 829 final, ze dne 24. listopadu 2011, poskytující doplňující informace ke zprávě ze dne 13. července 2011, které bylo založeno zejména na evropských hospodářských prognózách vydaných jejím generálním ředitelstvím „Hospodářské a finanční záležitosti“ dne 10. listopadu 2011. V doplňujících informacích Komise uvedla, že uvedené prognózy „ukazují u ekonomických i sociálních ukazatelů zhoršující se trendy v roce 2011 v porovnání s prognózami vydanými na jaře a také že evropské hospodářství nyní prožívá období neklidu“. Komise měla nicméně za to, že vzhledem k několika skutečnostem se Unie nenachází ve výjimečné situaci ve smyslu článku 10 přílohy XI služebního řádu, která by odůvodňovala přijetí opatření sahajících nad rámec ztráty kupní síly plynoucí z „obvyklé“ metody stanovené v článku 3 této přílohy. Uvedla, že tedy nemohla uplatnit doložku o výjimce, neboť by tím porušila článek 10 uvedené přílohy. Téhož dne Komise předložila návrh nařízení Rady, kterým se s účinkem od 1. července 2011 upravují odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a opravné koeficienty použitelné na tyto odměny a důchody [COM(2011) 820 final], k němuž připojila důvodovou zprávu (dále jen „návrh úpravy odměn z listopadu 2011“). Navržená úprava odměn podle „obvyklé“ metody stanovené v článku 3 uvedené přílohy činila 1,7 % (rozsudek ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada, C-63/12, EU:C:2013:752, body 16 a 17).

14 Kromě toho dne 13. prosince 2011 předala Komise Parlamentu a Radě návrh týkající se nařízení Parlamentu a Rady, kterým se mění služební řád (dále jen „návrh na změnu služebního řádu z prosince 2011“).

15 Rozhodnutím Rady 2011/866/EU ze dne 19. prosince 2011 k návrhu Komise týkajícímu se nařízení Rady, kterým se s účinkem ode dne 1. července 2011 upravují odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a opravné koeficienty použitelné na tyto odměny a důchody (Úř. věst. 2011, L 341, s. 54), Rada rozhodla nepřijmout návrh úpravy odměn z listopadu 2011.

16 Dne 3. února 2012 podala Komise žalobu na neplatnost rozhodnutí 2011/866 (věc C-63/12). Navíc zaslala předsednictví Rady dopis ze dne 25. ledna 2012, zaregistrovaný v sekretariátu Rady dne 20. února 2012, jímž Radu podle článku 265 SFEU vyzvala, aby přijala návrh úpravy odměn z listopadu 2011 do dvou měsíců od obdržení uvedeného dopisu. Rada tento dopis „vzala na vědomí“.

17 Dne 26. dubna 2012 podala Komise žalobu na základě článku 265 SFEU, v níž se domáhala, aby Soudní dvůr určil, že nepřijetím návrhu úpravy odměn z listopadu 2011 Rada porušila povinnosti, které pro ni vyplývají ze služebního řádu (věc C-196/12).

18 Dne 9. února 2013 podala Rada žalobu, kterou se primárně domáhala zrušení sdělení Komise ze dne 24. listopadu 2011 v rozsahu, v němž Komise v něm s konečnou platností odmítla předložit příslušné návrhy Parlamentu a Radě na základě článku 10 přílohy XI služebního řádu, jakož i návrhu úpravy odměn z listopadu 2011, a podpůrně konstatování na základě článku 265 SFEU, že došlo k porušení Smluv tím, že Komise nepředložila příslušné návrhy Parlamentu a Radě na základě uvedeného článku (věc C-66/12).

19 Dne 23. října 2013 přijaly Parlament a Rada po třístranném jednání návrh změny služebního řádu z prosince 2011, a to v podobě nařízení (EU, Euratom) č. 1023/2013, kterým se mění služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie (Úř. věst. 2013, L 287, s. 15). Uvedené nařízení zejména vložilo do přílohy XI služebního řádu novou metodu pro roční úpravu odměn ve smyslu čl. 65 odst. 1 služebního řádu.

20 Článek 19 přílohy XIII služebního řádu, ve znění nařízení č. 1023/2013, však stanovil, že se články 63 až 65, 82 a 83a služebního řádu, přílohy XI a XII služebního řádu a čl. 20 odst. 1, články 64, 92 a 132 pracovního řádu ostatních zaměstnanců, jež vstoupily v platnost před 1. listopadem 2013, tj. ustanovení týkající se úpravy odměn a důchodů úředníků a ostatních zaměstnanců Unie, i nadále uplatňují výhradně pro účely jakékoli úpravy nutné k zajištění souladu s rozhodnutím Soudního dvora o uplatňování těchto článků podle článku 266 SFEU.

21 Dne 19. listopadu 2013 Soudní dvůr žaloby podané Komisí ve věcech C-63/12 a C-196/12 zamítl, a tudíž prohlásil, že není důvodné meritorně rozhodnout o žalobě podané Radou ve věci C-66/12 (rozsudky ze dne 19. listopadu 2013, Rada v. Komise, C-66/12, EU:C:2013:751; ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada, C-63/12, EU:C:2013:752, a ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada, C-196/12, EU:C:2013:753).

22 Dne 29. listopadu 2013 Komise informovala reprezentativní odborové a zaměstnanecké organizace (dále jen „OZO“) o tom, že sociální dialog ohledně rozsudků ze dne 19. listopadu 2013, Rada v. Komise (C-66/12, EU:C:2013:751), ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada (C-63/12, EU:C:2013:752), a ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada (C-196/12, EU:C:2013:753), se bude konat na jednání dne 2. prosince 2013.

23 Dne 9. prosince 2013 informoval místopředseda Komise pověřený správou zástupce zaměstnanců, že se souhlasem předsedy předloží kolegiu návrh úpravy platů ve výši 0,9 % za rok 2011, s účinkem od 1. července 2011, a ve výši 0,9 % za rok 2012, s účinkem od 1. července 2012.

24 Dne 10. prosince 2013 informovala Komise zástupce zaměstnanců, že téhož dne předala Parlamentu a Radě na základě článku 10 přílohy XI služebního řádu návrhy nařízení, kterými se s účinkem ode dne 1. července 2011 upravují odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Unie za rok 2011 ve výši 0,9 %, a s účinkem ode dne 1. července 2012 ve výši 0,9 % za rok 2012.

25 Dne 17. prosince 2013 uvedl ústřední výbor zaměstnanců po informační schůzce uspořádané místopředsedou Komise v prohlášení určeném sboru komisařů, že s návrhy nařízení uvedenými v bodě 24 výše nesouhlasí, neboť má za to, že číselné údaje v nich obsažené byly zcela nahodilé, nebyly podloženy žádnými konkrétními statistickými údaji ani jakoukoli objektivní skutečností a nevycházely z žádného technického základu.

26 Dopisy ze dne 18. prosince 2013 a ze dne 26. února 2014 žalobci, tj. Association des fonctionnaires indépendants pour la défense de la fonction publique européenne (TAO-AFI) a Syndicat des fonctionnaires internationaux et européens – Section du Parlement européen (SFIE-PE), informovali předsedu Parlamentu o jejich nesouhlasu s novým návrhem Komise z důvodu, že se tento návrh nezakládal na žádné spolehlivé metodě výpočtu a vycházel z úvah o účelnosti.

27 Interním e-mailem ze dne 19. prosince 2013 informovala generální ředitelka pro lidské zdroje Irene Souka zaměstnance Komise zejména o tom, že Komise měla právní závazek předložit Parlamentu a Radě nové návrhy úprav odměn za roky 2011 a 2012 a tyto návrhy stanovily úpravu ve výši 0,9 % za rok 2011, s účinkem ode dne 1. července 2011 a ve výši 0,9 % za rok 2012, s účinkem ode dne 1. července 2012. V uvedeném e-mailu bylo rovněž upřesněno, že výbor Parlamentu pro právní záležitosti vyjádřil podporu těmto návrhům dne 16. prosince 2013 a tyto návrhy měly být předány Radě na počátku roku 2014.

28 Dopisem ze dne 22. ledna 2014 odpověděla I. Souka na otevřený dopis ze dne 25. listopadu 2013 a na e-mail ze dne 13. ledna 2014, které místopředsedovi Komise M. Šefčovičovi zaslala nejmenovaná OZO. V tomto dopise zejména připomněla, že před předložením návrhu Komise na úpravu odměn Parlamentu a Radě byly uspořádány dvě schůzky ohledně sociálního dialogu, a sice výměna názorů se všemi OZO, k níž došlo dne 2. prosince 2013 a která se týkala různých alternativ, jež měla Komise k dispozici ve světle rozsudku ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada (C-63/12, EU:C:2013:752), a prezentace M. Šefčoviče ze dne 9. prosince 2013 určená všem OZO ohledně postoje, který Komise měla v úmyslu v této věci zaujmout.

29 Dne 4. března 2014 proběhlo ohledně tohoto návrhu třístranné jednání mezi Parlamentem, Radou a Komisí. Toto jednání vyústilo v dohodu o roční úpravě odměn a důchodů úředníků a ostatních zaměstnanců EU za roky 2011 a 2012.

30 E-mailem ze dne 7. března 2014 Komise informovala žalobce o tom, že v souladu s dohodou vzešlou z třístranného jednání ze dne 4. března 2014 činí roční úpravy 0 % za rok 2011, s účinkem ode dne 1. července 2011, a 0,8 % za rok 2012, s účinkem od dne 1. července 2012. Komise dále uvedla, že tato dohoda je výsledkem intenzivních jednání s Parlamentem a Radou v návaznosti na rozsudek ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada (C-63/12, EU:C:2013:752) a odpovídá navíc její vůli urychleně dospět k rozumné dohodě ve všech otázkách týkajících se roční úpravy odměn. Komise rovněž uvedla, že ačkoliv činil její původní návrh na úpravu 0,9 % za rok 2011 a 0,9 % za rok 2012, musela vzít v úvahu mandát Rady, který spočíval v úpravě ve výši 0 % za rok 2011 a ve výši 0 % za rok 2012, jakož i prostor pro uvážení přiznaný Parlamentu a Radě rozsudkem Soudního dvora.

31 Dne 11. března 2014 Parlament schválil na plenárním zasedání svůj postoj ke kompromisnímu znění, jež vyústilo z třístranného jednání ze dne 4. března 2014, podle kterého se uplatní sazba úpravy odměn a důchodů ve výši 0 % za rok 2011 a ve výši 0,8 % za rok 2012 a dojde ke zmrazení odměn a důchodů za roky 2013 a 2014. Dne 16. dubna 2014 Rada schválila postoj Parlamentu a v souladu s čl. 294 odst. 4 SFEU byla přijata nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 422/2014 a č. 423/2014, kterými se s účinkem ode dne 1. července 2011 a ode dne 1. července 2012 upravují odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a [opravné] koeficienty použitelné na tyto odměny a důchody (Úř. věst. 2014, L 129, s. 5 a s. 12, dále jen „napadená nařízení“).

32 Body odůvodnění nařízení č. 422/2014 znějí takto:

„(1) V rozsudku ve věci C-63/12, Komise v. Rada, [Soudní dvůr] uvedl, že orgány jsou povinny každoročně rozhodovat o úpravě odměn, buď tak, že provedou ‚matematickou‘ úpravu dle metody stanovené v článku 3 přílohy XI služebního řádu, nebo tak, že se v souladu s článkem 10 uvedené přílohy od tohoto matematického výpočtu odkloní.

(2) Účelem článku 19 přílohy XIII služebního řádu, naposledy pozměněného nařízením [č. 1023/2013], je umožnit orgánům přijímat nezbytná opatření k řešení svých sporů týkajících se úprav odměn a důchodů za roky 2011 a 2012 v souladu s rozsudkem Soudního dvora, s náležitým přihlédnutím k oprávněným očekáváním zaměstnanců, že orgány mají každoročně rozhodnout o úpravě jejich odměn a důchodů.

(3) Aby byl zajištěn soulad s rozsudkem Soudního dvora ve věci C-63/12, musí Komise, pokud Rada zjistí, že došlo k závažnému a náhlému zhoršení ekonomické a sociální situace v rámci Unie, předložit návrh postupem podle článku 336 [SFEU] za účelem zapojení [P]arlamentu do legislativního procesu. Dne 4. listopadu 2011 Rada konstatovala, že finanční a hospodářská krize, jež v rámci Unie probíhala a jež ve většině členských států vedla ke značným fiskálním úpravám, představuje závažné a náhlé zhoršení ekonomické a sociální situace v Unii. Rada proto v souladu s článkem 241 [SFEU] požádala Komisi, aby uplatnila článek 10 přílohy XI služebního řádu a předložila vhodný návrh na úpravu odměn.

(4) Soudní dvůr potvrdil, že na základě doložky o výjimce mají [P]arlament a Rada ohledně úpravy odměn a důchodů široký prostor pro uvážení. Ekonomické a sociální údaje za období od 1. července 2010 do 31. prosince 2011, jež mimo jiné odrážejí finanční a hospodářskou krizi, která na podzim roku 2011 postihla řadu členských států, okamžitě zhoršila ekonomickou a sociální situaci v Unii a vedla k podstatnému makroekonomickému přizpůsobení, vysoké míře nezaměstnanosti, vysoké úrovni schodku veřejných financí a veřejného dluhu v Unii, jsou náležitým důvodem pro stanovení úpravy odměn a důchodů v Belgii a Lucembursku za rok 2011 na 0 %. Tato úprava je součástí celkového přístupu k řešení sporů ohledně úprav odměn a důchodů za roky 2011 a 2012, který zahrnuje rovněž úpravu za rok 2012 ve výši 0,8 %.

(5) V období pěti let (2010–2014) je tak úprava odměn a důchodů úředníků [a ostatních zaměstnanců] [Unie] provedena takto: v roce 2010 byla výsledkem uplatnění metody stanovené v článku 3 přílohy XI služebního řádu úprava ve výši 0,1 %. Výsledkem obecného přístupu k řešení sporů týkajících se úprav odměn a důchodů za roky 2011 a 2012 je úprava ve výši 0 % za rok 2011 a ve výši 0,8 % za rok 2012. Kromě toho bylo v rámci politického kompromisu o reformě služebního řádu a pracovního řádu ostatních zaměstnanců rozhodnuto o zmrazení odměn a důchodů v letech 2013 a 2014.“

33 Body odůvodnění nařízení č. 423/2014 znějí takto:

„(1) V rozsudku ve věci C-63/12, Komise v. Rada, [Soudní dvůr] uvedl, že orgány jsou povinny každoročně rozhodovat o úpravě odměn, buď tak, že provedou ‚matematickou‘ úpravu dle metody stanovené v článku 3 přílohy XI služebního řádu, nebo tak, že se v souladu s článkem 10 uvedené přílohy od tohoto matematického výpočtu odkloní.

(2) Účelem článku 19 přílohy XIII služebního řádu, naposledy pozměněného nařízením [č. 1023/2013], je umožnit orgánům přijímat nezbytná opatření k řešení svých sporů týkajících se úprav odměn a důchodů za roky 2011 a 2012 v souladu s rozsudkem Soudního dvora, s náležitým přihlédnutím k oprávněným očekáváním zaměstnanců, že orgány mají každoročně rozhodnout o úpravě jejich odměn a důchodů.

(3) Aby byl zajištěn soulad s rozsudkem Soudního dvora ve věci C-63/12, musí Komise, pokud Rada zjistí, že došlo k závažnému a náhlému zhoršení ekonomické a sociální situace v rámci Unie, předložit návrh postupem podle článku 336 [SFEU] za účelem zapojení [Parlamentu] do legislativního procesu. Dne 25. října 2012 Rada konstatovala, že hodnocení Komise obsažené ve zprávě k ustanovení o výjimce nezohledňuje závažné a náhlé zhoršení ekonomické a sociální situace v Unii v roce 2012, jak vyplývá z veřejně dostupných, objektivních ekonomických údajů. Rada proto požádala Komisi, aby v souladu s článkem 10 přílohy XI služebního řádu předložila vhodný návrh na úpravu odměn za rok 2012.

(4) Soudní dvůr potvrdil, že na základě doložky o výjimce mají [Parlament] a Rada ohledně úpravy odměn a důchodů široký prostor pro uvážení. Ekonomické a sociální údaje za období od 1. července 2011 do 31. prosince 2012, jež mimo jiné odrážejí dopady hospodářského útlumu, který nastal na podzim roku 2011 a jehož důsledkem byla hospodářská recese v Unii a zhoršující se sociální situace, jakož i trvale vysoká míra nezaměstnanosti a vysoká úroveň schodku veřejných

financí a veřejného dluhu v Unii, jsou náležitým důvodem pro stanovení úpravy odměn a důchodů v Belgii a Lucembursku za rok 2012 na 0,8 %. Tato úprava je součástí celkového přístupu k řešení sporů ohledně úprav odměn a důchodů za roky 2011 a 2012, který zahrnuje rovněž úpravu za rok 2011 ve výši 0 %.

(5) V období pěti let (2010–2014) je tak úprava odměn a důchodů úředníků [a ostatních zaměstnanců] [Unie] provedena takto: v roce 2010 byla výsledkem uplatnění metody stanovené v článku 3 přílohy XI služebního řádu úprava ve výši 0,1 %. Výsledkem obecného přístupu k řešení sporů týkajících se úprav odměn a důchodů za roky 2011 a 2012 je úprava ve výši 0 % za rok 2011 a ve výši 0,8 % za rok 2012. Kromě toho bylo v rámci politického kompromisu o reformě služebního řádu a pracovního řádu ostatních zaměstnanců rozhodnuto o zmrazení odměn a důchodů v letech 2013 a 2014.“

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

34 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 16. června 2014 podali žalobci projednávanou žalobu.

35 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 10. září 2014 podala Komise návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Parlamentu a Rady.

36 Podáními došlými kanceláři Tribunálu dne 17. září 2014 vznesly Parlament a Rada námitky nepřípustnosti na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991.

37 Dne 31. října 2014 předložili žalobci vyjádření k námitkám nepřípustnosti vzneseným Parlamentem a Radou.

38 Usnesením ze dne 25. února 2015 rozhodl Tribunál o spojení námitek nepřípustnosti s věcí samou.

39 Parlament a Rada předložily žalobní odpovědi dne 14. dubna 2015.

40 Usnesením ze dne 15. dubna 2015 povolil předseda osmého senátu Tribunálu vedlejší účastenství Komise.

41 Komise předložila spis vedlejší účastnice dne 29. května 2015.

42 Dne 20. července 2015 podali žalobci vyjádření ke spisu vedlejší účastnice předloženého Komisí.

43 Dne 22. ledna 2016 zaslal Tribunál účastníkům řízení v rámci organizačních procesních opatření podle čl. 89 odst. 3 písm. a) a b) jednacího řádu několik otázek. Účastníci řízení odpověděli na toto organizační procesní opatření dne 8. února 2016.

44 Žalobci navrhují, aby Tribunál:

— zrušil napadená nařízení,

— uložil Parlamentu a Radě náhradu nákladů řízení.

45 Parlament a Rada, podporovaní Komisí, navrhují, aby Tribunál:

— prohlásil žalobu za nepřípustnou,

— podpůrně žalobu zamítl a

— uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

46 Žalobci vznášejí na podporu žaloby jediný žalobní důvod, jenž vychází z porušení podstatných formálních náležitostí napadených nařízení z důvodu, že Parlament a Rada nerespektovaly procesní práva žalobců stanovená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství (Úř. věst. 2002, L 80, s. 29; Zvl. vyd. 05/04, s. 219), článku 9 odst. 3, článcích 10, 10a, 10b, 10c, 24b, 55 a článku 1 přílohy II služebního řádu, ve znění nařízení č. 1023/2013, jakož i v rámcové dohodě ze dne 12. července 1990 a rámcové dohodě ze dne 18. prosince 2008, jež uzavřely Parlament a Komise s několika OZO a které zaručují výkon práv těchto OZO na informování a projednávání zakotvených v článcích 27 a 28 Listiny základních práv Evropské unie a v článku 154 SFEU.

K přípustnosti

47 Parlament a Rada vznášejí vůči návrhu na zrušení námitky nepřípustnosti, neboť mají za to, že jelikož napadená nařízení byla přijata řádným legislativním postupem, spadají do kategorie aktů s obecnou působností legislativní povahy, u kterých čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU podmiňuje přípustnost žalob na neplatnost podaných fyzickými nebo právnickými osobami splněním podmínek bezprostředního a osobního dotčení, které v projednávané věci splněny nejsou, a dále že žalobci nesplňují ani judikaturou uložené podmínky přípustnosti žaloby na neplatnost podané sdružením.

48 Komise se ztotožňuje s argumentací Parlamentu a Rady.

49 Žalobci tvrdí, že podmínky bezprostředního a osobního dotčení stanovené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU splňují. Jsou napadenými nařízeními bezprostředně dotčeni, neboť okamžitým účinkem těchto nařízení je odepřít jim právo na projednávání a jejich právo na vyjednávání, jež jsou zakotvena v článcích 27 a 28 Listiny základních práv, jichž se mohou jakožto uznané OZO dovolávat na základě ustanovení směrnice 2002/14, článku 9 odst. 3, článků 10, 10a, 10b, 10c, 24b, 55 a článku 1 přílohy II služebního řádu, ve znění nařízení č. 1023/2013, a ustanovení rámcové dohody ze dne 12. července 1990, uzavřené mezi OZO a Parlamentem, jakož i rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, uzavřené mezi OZO a Komisí. Žalobci jsou navíc osobně dotčeni napadenými nařízeními z důvodu jejich postavení zástupců zaměstnanců Unie, které je odlišuje od jakékoli jiné osoby. Jsou rovněž individualizováni z důvodu uznání jejich postavení oficiálních partnerů v rámcové dohodě ze dne 12. července 1990 a rámcové dohodě ze dne 18. prosince 2008.

50 Žalobci tvrdí, že navíc mají aktivní legitimaci na základě judikatury týkající se přípustnosti žalob na neplatnost podaných sdruženími. Poukazují totiž na to, že podle této judikatury je jejich postavení uznaných vyjednavačů bezprostředně a osobně dotčeno napadenými nařízeními, neboť tato nařízení mají právní účinky, jež mohou podstatně změnit jejich právní postavení sociálního partnera.

51 Žalobci mimoto zpochybňují argumentaci Komise, podle které nemohou vyvozovat práva z rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, neboť nesplňují kritéria reprezentativnosti stanovená touto dohodou. Zaprvé zdůrazňují, že na rozdíl od SFIE-PE není SFIE-section Commission účastníkem řízení o projednávané žalobě, takže argumenty Komise ohledně nedostatku reprezentativnosti SFIE-section Commission nejsou relevantní. Zadruhé tvrdí, že TAO-AFI neobdržela od Komise žádné oznámení ohledně případného pozastavení práv, které vyvozuje z uvedené rámcové dohody, jak stanoví článek 11 této rámcové dohody, a že je každopádně členem konfederace PLUS, která je sama reprezentativním odborovým sdružením.

52 V této souvislosti je třeba připomenout, že jak správně tvrdí Parlament a Rada, napadená nařízení byla přijata na základě článku 336 SFEU řádným legislativním postupem.

53 Napadená nařízení tudíž spadají do kategorie aktů s obecnou působností legislativní povahy, u nichž čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU podmiňuje přípustnost žalob na neplatnost podaných fyzickými nebo právnickými osobami dodržením podmínek bezprostředního a osobního dotčení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, body 56 až 60).

54 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobci v bodě 10 žaloby, i kdyby se prokázala okolnost, že žalobci měli právo na informování a na projednávání ohledně návrhu úpravy odměn a důchodů, jenž Komise předložila Parlamentu a Radě a který vyústil v přijetí napadených nařízení, tato okolnost neprokazuje, že žalobci jsou uvedenými nařízeními bezprostředně dotčeni.

55 Je však třeba připomenout, že podle ustálené judikatury jsou žaloby na neplatnost podané sdruženími bez ohledu na to, zda jde o OZO nebo o sdružení OZO, přípustné ve třech případech. Zaprvé když právní předpis výslovně přiznává profesním sdružením řadu oprávnění procesního charakteru, zadruhé když sdružení zastupuje zájmy svých členů, kteří jsou sami aktivně legitimováni, a zatřetí když je sdružení individualizováno z důvodu dotčení jeho vlastních zájmů jakožto sdružení zejména proto, že aktem, jehož zrušení je navrhováno, bylo dotčeno jeho postavení vyjednavače (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 8. září 2005, Lorte a další v. Rada, T-287/04, EU:T:2005:304, bod 64 a citovaná judikatura, a ze dne 3. dubna 2014, CFE-CGC France Télécom-Orange v. Komise, T-2/13, nezveřejněné, EU:T:2014:226, body 27 až 31).

56 V projednávané věci žalobci netvrdí, že zastupují zájmy svých členů, tj. úředníků a zaměstnanců Unie, kteří jsou sami aktivně legitimováni, nýbrž tvrdí, že jsou aktivně legitimováni proto, že se napadená nařízení na jedné straně dotkla jejich vlastních zájmů a na druhé straně zpochybňují porušení jejich procesních práv Radou a Parlamentem.

K dotčení vlastních zájmů žalobců

57 Je třeba připomenout, že podle judikatury nelze organizaci zřízenou za účelem obrany kolektivních zájmů určité kategorie procesních subjektů považovat za bezprostředně a osobně dotčenou aktem, jenž se dotýká obecných zájmů této kategorie (rozsudek ze dne 18. března 1975, Union syndicale-Service public européen a další v. Rada, 72/74, EU:C:1975:43, bod 17).

58 Je rovněž třeba připomenout, že pouhá skutečnost, že se organizace zastupující zaměstnance účastnily vyjednávání, jež vedlo k přijetí napadených nařízení, nestačí ke změně povahy práva na podání žaloby, které jim může v rámci článku 263 SFEU příslušet ve vztahu k těmto ustanovením (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. března 1975, Union syndicale-Service public européen a další v. Rada, 72/74, EU:C:1975:43, bod 19).

59 Je proto na žalobcích, aby prokázali, že jsou individualizováni ve vztahu k napadeným nařízením z důvodu dotčení vlastních zájmů jakožto OZO.

60 V projednávané věci se žalobci omezují na tvrzení, že napadenými nařízeními bylo dotčeno postavení vyjednávače, které jim jakožto zástupcům zaměstnanců přiznává rámcová dohoda ze dne 12. července 1990 a rámcová dohoda ze dne 18. prosince 2008 v rozsahu, v němž vyvolávají závazné právní účinky.

61 Je tedy nutno konstatovat, že žalobci neprokázali, že se napadená nařízení dotýkají jejich vlastních zájmů ve smyslu judikatury citované v bodě 55 výše.

K existenci právního předpisu, jenž výslovně přiznává profesním sdružením řadu oprávnění procesního charakteru

62 Žalobci v jediném žalobním důvodu v podstatě tvrdí, že procesní záruky stanovené ve směrnici 2002/14, článku 9 odst. 3, článcích 10, 10a 10b, 10c, 24b a 55 a článku 1 přílohy II služebního řádu, rámcové dohodě ze dne 18. prosince 2008 a rámcové dohodě ze dne 12. července 1990, jejichž cílem je umožnit výkon práv OZO na informování a projednávání zakotvených v článcích 27 a 28 Listiny základních práv a v článku 154 SFEU, nebyly při přijímání napadených nařízení respektovány, což vede k porušení podstatných formálních náležitostí těchto nařízení.

63 Parlament a Rada tvrdí, že žalobci nepožívají žádné procesní záruky v rámci úpravy odměn, která vedla k přijetí napadených nařízení. Podle Parlamentu tak žalobci nemohou vyvozovat procesní práva přímo z článku 336 SFEU ani z článků 27 a 28 Listiny základních práv. Žalobci nemohou vyvozovat procesní práva ani z ustanovení služebního řádu, na která poukazují. Článek 9 odst. 3 služebního řádu neobsahuje žádný odkaz na OZO, ale týká se pouze pravomocí výboru zaměstnanců.

64 Pokud jde dále o článek 10 služebního řádu, podle kterého musí být každý návrh na přezkoumání služebního řádu projednán s výborem pro služební řád, toto ustanovení se v projednávané věci neuplatní, neboť napadená nařízení představují podle Parlamentu a Rady pouhou změnu služebního řádu, a nikoli jeho „přezkoumání“. To vyplývá zejména z použití výrazu „každoroční aktualizace odměn“ v článcích 64 a 65 služebního řádu, jakož i v příloze XI služebního řádu, která upravuje podmínky uplatnění těchto ustanovení. Parlament a Rada jsou v tomto směru názoru, že normotvůrce měl sice v úmyslu, aby návrhy na změnu základních pravidel služebního řádu byly projednány postupem stanoveným v článku 10 služebního řádu, avšak v případě změn služebního řádu souvisejících s úpravou odměn tomu tak není. Totéž platí i pro článek 10a a článek 10b služebního řádu, které se též týkají návrhů na přezkoumání služebního řádu podle článku 10 uvedeného služebního řádu.

65 Kromě toho i v případě, že by se článek 10 služebního řádu použil, nestanoví žádné procesní právo ve prospěch OZO, neboť předmětná práva jsou vyhrazena výboru pro služební řád. Takováto práva neobsahují ani články 10b a 10c služebního řádu. Parlament a Rada v tomto ohledu zdůrazňují, že v rámci projednávání, jejichž předmětem mohou být návrhy na přezkoumání služebního řádu podle článku 10b, musí OZO působit při zachování statutárních pravomocí výboru zaměstnanců. Obdobně tvrdí, že dohody, které může určitý orgán uzavírat s OZO, na něž se vztahuje článek 10c, „nevyžadují změnu služebního řádu nebo jiné rozpočtové závazky, ani neovlivňují činnost dotčeného orgánu“. Parlament a Rada tvrdí, že pokud by tomu bylo jinak, pouze úředníci zaměstnaní orgány, které takovéto dohody uzavřely a hrají úlohu při přijímání napadených nařízení, by se mohli dovolávat takovýchto procesních práv, což by zakládalo diskriminaci oproti úředníkům Unie zaměstnaným jinými orgány.

66 Podle Parlamentu a Rady nemá oblast působnosti směrnice 2002/14, na kterou též žalobci poukázali, žádnou spojitost s postupem pro úpravu odměn úředníků Unie.

67 Komise mimoto tvrdí, že žalobci nemohou vyvozovat žádnou procesní záruku z rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, neboť nejsou reprezentativními OZO ve smyslu uvedené dohody.

68 V této souvislosti je třeba předeslat, že druhý až čtvrtý pododstavec článku 154 SFEU, na které se odvolávají žalobci, pouze stanovuje podmínky, za nichž Komise vykonává právo iniciativy v rámci unijního provádění její pravomoci v oblasti sociální politiky, jak je vymezena v článku 153 SFEU. Článek 154 SFEU v tomto ohledu stanoví, že Komise je před předložením návrhů z oblasti sociální politiky povinna konzultovat se sociálními partnery otázku možného zaměření akce Unie, a považuje-li po takové konzultaci akci Unie za účelnou, je povinna konzultovat se sociálními partnery obsah zamýšleného návrhu, přičemž sociální partneři mohou případně při této konzultaci

informovat Komisi o svém úmyslu uzavřít mezi sebou dohodu na úrovni Unie postupem podle článku 155 SFEU. Je tedy nutno konstatovat, že článek 154 SFEU nezakotvuje obecné právo na informování a projednávání s OZO.

69 Kromě toho je třeba připomenout, že podle judikatury může skutečnost, že se určitá osoba jakýmkoli způsobem účastní procesu, jenž vede k přijetí aktu Unie, tuto osobu individualizovat ve vztahu k dotčenému aktu jen tehdy, pokud jí použitelná právní úprava Unie poskytuje určité procesní záruky. Není-li výslovně stanoveno jinak, proces přípravy aktů s obecnou působností ani tyto akty samotné nevyžadují podle obecných zásad unijního práva, jako je právo na projednávání a na informování, účast dotčených osob, jelikož se má za to, že jejich zájmy jsou zastupovány politickými orgány povolanými k přijetí těchto aktů (rozsudek ze dne 2. března 2010, Arcelor v. Parlament a Rada, T-16/04, EU:T:2010:54, bod 119).

70 Články 27 a 28 Listiny základních práv, na které žalobci též poukazují, přitom zakotvují právo pracovníků na projednávání a na informování v podniku a právo na kolektivní vyjednávání a akce. Je tedy nutno podotknout, že podle judikatury lze tato ustanovení uplatňovat na vztahy mezi unijními orgány a jejich zaměstnanci, jak vyplývá z rozsudku ze dne 19. září 2013, Přezkum Komise v. Strack (C-579/12RXII, EU:C:2013:570). Nicméně podle samotného znění těchto ustanovení lze v nich zakotvená práva vykonávat pouze v případech a za podmínek, které stanoví právo Unie.

71 Je tedy třeba ověřit, zda jiná ustanovení unijního práva, na která poukazují žalobci, než jsou články 27 a 28 Listiny základních práv, stanovují procesní práva, kterých se žalobci mohli dovolávat k datu přijetí napadených nařízení.

72 K podložení své argumentace žalobci nejprve uvádějí směrnici 2002/14. Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že jelikož jsou směrnice určeny členským státům, a nikoli orgánům Unie, nelze tedy ustanovení uvedené směrnice považovat za normy, které jako takové ukládají povinnosti orgánům v jejich vztazích s jejich zaměstnanci (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. září 2003, Rinke, C-25/02, EU:C:2003:435, bod 24, a ze dne 21. května 2008, Belfass v. Rada, T-495/04, EU:T:2008:160, bod 43).

73 Avšak jak již bylo rozhodnuto, okolnost, že směrnice jako taková nezavazuje orgány, nemůže vyloučit, že se pravidel nebo zásad stanovených touto směrnicí lze dovolávat vůči orgánům, pokud se samy o sobě jeví pouze jako zvláštní vyjádření základních pravidel Smlouvy a obecných zásad, jež jsou pro uvedené orgány přímo závazné (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. září 2003, Rinke, C-25/02, EU:C:2003:435, body 25 až 28; ze dne 21. září 2011, Adjemian a další v. Komise, T-325/09 P, EU:T:2011:506, bod 56, a ze dne 30. dubna 2009, Aayhan a další v. Parlament, F-65/07, EU:F:2009:43, bod 113).

74 Stejně tak by mohla směrnice zavazovat orgán, pokud tento orgán v rámci své organizační autonomie a v mezích služebního řádu zamýšlel provést specifickou povinnost vyjádřenou směrnicí, nebo případně pokud interní opatření s obecnou působností odkazuje samo o sobě výslovně na opatření přijatá unijním zákonodárcem na základě Smluv. Konečně orgány musí v souladu s jejich povinností loajality při svém jednání v postavení zaměstnavatele brát v úvahu právní předpisy přijaté na úrovni Unie (rozsudek ze dne 30. dubna 2009, Aayhan a další v. Parlament, F-65/07, EU:F:2009:43, body 116 až 119).

75 V projednávané věci nic nenasvědčuje tomu, že Parlament a Rada při přijetí napadených nařízení zamýšlely provést specifickou povinnost vyjádřenou směrnicí 2002/14 nebo že interní opatření s obecnou působností přijaté těmito orgány odkazuje výslovně na ustanovení této směrnice.

76 Skutečností zůstává, že zavedení obecného rámce týkajícího se informování a projednávání se zaměstnanci ve směrnici 2002/14 je vyjádřením obecných zásad unijního práva zakotvených v článku 27 Listiny základních práv, které jsou pro Parlament a Radu závazné.

77 Podle čl. 1 odst. 1 směrnice 2002/14 je jejím cílem „zavedení obecného rámce, kterým se stanoví minimální požadavky pro právo na informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v podnicích nebo závodech ve Společenství“.

78 Podle čl. 2 písm. f) a g) směrnice 2002/14 se „informováním“ rozumí „předávání údajů zaměstnavatelem zástupcům zaměstnanců, aby se seznámili s určitou záležitostí a posoudili ji“, a „projednáváním“ „výměna názorů a zavedení dialogu mezi zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelem“. Výrazem „zástupci zaměstnanců“ se podle čl. 2 písm. e) uvedené směrnice rozumí „zástupci zaměstnanců stanovení vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi“.

79 Článek 4 směrnice 2002/14 upřesňuje postupy pro informování a projednávání takto:

„[…]

2. Informování a projednávání zahrnuje

a) informování o nejnovějším a pravděpodobném vývoji činností podniku nebo závodu a o jeho hospodářské situaci;

b) informování a projednávání o situaci, struktuře a pravděpodobném vývoji zaměstnanosti uvnitř podniku nebo závodu a o zamýšlených předběžných opatřeních, zejména pokud je ohrožena zaměstnanost;

c) informování a projednávání o rozhodnutích, která pravděpodobně povedou k podstatným změnám v organizaci práce nebo ve smluvních vztazích, včetně rozhodnutí, na která se vztahují ustanovení Společenství uvedená v čl. 9 odst. 1.

3. Informace musí být poskytovány v době, způsobem, formou a s obsahem, které jsou vhodné, aby umožnily zástupcům zaměstnanců je přiměřeně posoudit a podle potřeby připravit projednávání.

4. Projednávání se koná

a) v době, způsobem a s obsahem, které jsou vhodné;

b) na příslušné úrovni řízení a zastoupení v závislosti na projednávané věci;

c) na základě informací poskytnutých zaměstnavatelem podle čl. 2 písm. f) a stanoviska, které jsou zástupci zaměstnanců oprávněni vyjádřit;

d) tak, aby měli zástupci zaměstnanců možnost setkat se se zaměstnavatelem a obdržet odůvodněnou odpověď na stanovisko, které mohou vyjádřit;

e) s cílem dosáhnout dohody o rozhodnutích, která jsou v pravomoci zaměstnavatele, uvedených v odst. 2 písm. c).“

80 Z článku 1 odst. 1, čl. 2 písm. f) a g) a článku 4 směrnice 2002/14 vyplývá, že jednak tato ustanovení stanovují minimální požadavky týkající se informování zaměstnanců a projednávaní se zaměstnanci, aniž jsou tím dotčeny předpisy příznivější pro zaměstnance, a jednak informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci probíhá prostřednictvím zástupců zaměstnanců stanovených vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

81 Podle čl. 9 odst. 3 služebního řádu přitom „zastupuje zájmy zaměstnanců vůči jejich orgánu a udržuje nepřetržité spojení mezi orgánem a zaměstnanci“ výbor zaměstnanců. Tím, že tento výbor „poskytuje prostor k vyjádření stanoviska zaměstnanců, přispívá k hladkému fungování služby“.

82 V článku 10b služebního řádu je ostatně upřesněno, že „[OZO] jednají v obecném zájmu zaměstnanců, aniž jsou jejich jednáním „dotčeny statutární pravomoci výborů zaměstnanců“.

83 Z toho plyne, že povinnost Parlamentu a Rady dodržovat minimální požadavky týkající se informování zaměstnanců a projednávaní s nimi, jež jsou stanoveny ve směrnici 2002/14, se vztahuje na výbory zaměstnanců, a nikoli na OZO.

84 I při zohlednění povinnosti loajality, kterou jsou vázány Rada a Parlament ve svém postavení zaměstnavatele, se tudíž žalobci nemohou ve svůj prospěch dovolávat dodržování procesních záruk plynoucích ze směrnice 2002/14.

85 Žalobci dále poukazují na několik ustanovení služebního řádu, z nichž jim podle jejich názoru plynou procesní záruky.

86 Pokud jde o článek 10 služebního řádu, je třeba připomenout, že ke dni přijetí napadených nařízení toto ustanovení stanovilo, že každý návrh Komise na změnu služebního řádu je projednán s úředníky prostřednictvím smíšeného orgánu, Výboru pro služební řád, který se skládá ze zástupců orgánů Unie a stejného počtu zástupců jejich výborů zaměstnanců.

87 Je však třeba podotknout, že v projednávané věci je v preambuli napadených nařízení vedle Smlouvy o fungování Evropské unie uveden i služební řád, konkrétně článek 10 jeho přílohy XI.

88 Je třeba připomenout, že podle článku 65a služebního řádu je účelem přílohy XI tohoto řádu stanovit prováděcí pravidla k článkům 64 a 65 služebního řádu. Tato prováděcí pravidla se podle čl. 82 odst. 2 služebního řádu vztahují i na důchody.

89 Článek 10 přílohy XI služebního řádu, který je jediným článek kapitoly 5, nadepsané „Doložka o výjimce“, umožňuje se za určitých podmínek vyjmenovaných v bodě 9 výše odchýlit od obvyklé metody roční úpravy odměn a důchodů stanovené v článku 3 přílohy XI služebního řádu, jehož obsah byl vylíčen v bodě 7 výše.

90 Použití článku 10 přílohy XI služebního řádu sice vyžaduje uplatnění postupu stanoveného v článku 336 SFEU, obdobně jako v případě přezkoumání služebního řádu, nic to však nemění na tom, že na rozdíl od tohoto přezkoumání představuje podle článku 65a služebního řádu pouze prováděcí pravidla k článkům 64 a 65 tohoto řádu.

91 To je ostatně potvrzeno kapitolou 7 přílohy XI služebního řádu, nadepsanou „Závěrečné ustanovení a doložka o přezkumu“, která upravuje skutečnou změnu prováděcích pravidel k článkům 64 a 65 služebního řádu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. listopadu 2010, Komise v. Rada, C-40/10, EU:C:2010:713, bod 74).

92 Článek 15 přílohy XI služebního řádu, ve znění naposledy pozměněném nařízením č. 1080/2010 totiž stanoví, že „[u]stanovení [uvedené] přílohy se [použila] od 1. července 2004 do 31. prosince 2012“.

93 Podle článku 15 přílohy XI služebního řádu „[n]a konci čtvrtého roku se [měla tato ustanovení přezkoumat], zejména z hlediska jejich rozpočtových dopadů“ a „[z]a tímto účelem [měla] Komise Evropskému parlamentu a Radě [předložit] zprávu a případně návrh na změnu [přílohy XI služebního řádu] prováděnou na základě [článku 336 SFEU]“.

94 To potvrzuje i okolnost, že cílem napadených nařízení byla pouze úprava odměn a důchodů úředníků a ostatních zaměstnanců Unie, jakož i opravných koeficientů vztahujících se na tyto odměny a důchody za rok 2011, pokud jde o nařízení č. 422/2014, a za rok 2012, pokud jde o nařízení č. 423/2014, což je ostatně velmi jasně patrné z jejich názvů a příslušných bodů jejich odůvodnění, jejichž obsah byl připomenut v bodech 32 a 33 výše.

95 Z toho vyplývá, že v rámci řízení, které vedlo k přijetí napadených nařízení, se článek 10 služebního řádu neměl použít. Žalobci se tudíž nemohou dovolávat procesních práv, která vyvozují z tohoto ustanovení, k prokázání jejich aktivní legitimace v projednávané věci.

96 Kromě toho je třeba podotknout, že zbylá ustanovení služebního řádu, na která se odvolávají žalobci, neobsahují žádný odkaz na procesní záruky, kterých se mohli žalobci dovolávat v rámci přijetí napadených nařízení.

97 Totéž platí i pro článek 10a služebního řádu týkající se lhůt, ve kterých musí výbor zaměstnanců, smíšený výbor nebo výbor pro služební řád podat stanoviska, o která byly požádány, i pro čl. 9 odst. 3 služebního řádu, týkající se pravomocí výboru zaměstnanců, jakož i pro článek 1 přílohy II služebního řádu, který stanoví podmínky pro volbu do výboru zaměstnanců. Toto zjištění se vztahuje i na článek 24b služebního řádu, týkající se práva úředníků být členy odborů, jakož i na článek 55 služebního řádu, týkající se délky pracovní doby úředníků, na které se odvolávají žalobci.

98 Je však nutno zdůraznit, že skutečnost, že OZO nemohou vyvozovat procesní práva z čl. 9 odst. 3, článků 10, 10a, 10b, 10c, 24b, 55 a článku 1 přílohy II služebního řádu, nevylučuje, že taková práva jim přísluší na základě jiných ustanovení unijního práva, včetně služebního řádu.

99 V tomto ohledu je třeba podotknout, že články 10b a 10c služebního řádu poskytují Komisi možnost projednat návrhy na přezkoumání služebního řádu s reprezentativními OZO a možnost každého orgánu uzavírat s reprezentativními OZO dohody týkající se jeho zaměstnanců.

100 Rámcová dohoda ze dne 12. července 1990 a rámcová dohoda ze dne 18. prosince 2008 přitom byly Parlamentem a Komisí uzavřeny s několika OZO právě na základě článků 10b a 10c služebního řádu a na základě článků 27 a 28 Listiny základních práv.

101 V této souvislosti je nutno zdůraznit, že na rozdíl od toho, co tvrdí Parlament a Rada, skutečnost, že tyto dohody „nevyžadují změnu služebního řádu nebo jiné rozpočtové závazky, ani neovlivňují činnost dotčeného orgánu“ a že OZO, které jsou jejich signatáři, musí působit „v každém orgánu při zachování statutárních pravomocí výboru zaměstnanců“, sama o sobě nebrání tomu, aby účelem těchto dohod bylo přiznat uvedeným OZO procesní záruky.

– K rámcové dohodě ze dne 18. prosince 2008

102 Pokud jde o rámcovou dohodu ze dne 18. prosince 2008, kterou uzavřela Komise s několika OZO, včetně TAO-AFI (Alliance) a SFIE Bruxelles (Alliance), je třeba podotknout, že podle článku 1 uvedené rámcové dohody má tato dohoda „za cíl upravovat vztahy mezi [Komisí] a [OZO]“. V článku 3 této rámcové dohody se uvádí, že „[Komise] klade důraz na uznání důležitosti úlohy a odpovědnosti OZO tím, že je co možná nejtransparentnějším a nejúčinnějším způsobem zapojuje do chodu orgánů a institucí Unie“. Podle posledně zmíněného ustanovení působí OZO v obecném zájmu zaměstnanců při zachování statutárních pravomocí výboru zaměstnanců.

103 Hlava 3 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 zavádí konzultační proces. Podle čl. 14 odst. 2 uvedené rámcové dohody se může konzultace týkat „změn služebního řádu úředníků, jeho příloh, pracovního řádu ostatních zaměstnanců“, jakož i „nových pravidel a rozhodnutí nebo změn stávajících pravidel a rozhodnutí souvisejících s uplatňováním služebního řádu nebo PŘOZ“.

104 Podle článku 16 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 může ke konzultaci docházet na správní, technické nebo politické úrovni a „na každé úrovni konzultace se signatářské strany snaží nalézt dohodu“.

105 Články 17 a 18 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 stanovují podmínky konzultace na různých úrovních.

106 Článek 17 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 stanoví:

„Ke konzultaci na správní nebo technické úrovni dochází na žádost Administrativy nebo signatářské reprezentativní organizace.

Pokud jde o konzultaci na technické úrovni, může k ní docházet buď přímo, nebo v případě neshody po konzultaci na správní úrovni.

Žádosti podané signatářskými reprezentativními organizacemi musí být co možná nejpřesněji formulovány a odůvodněny v písemném dokumentu.

Administrativa má ke sdělení kladné odpovědi lhůtu 10 pracovních dnů.

Jakékoli odmítnutí konzultace musí být písemně odůvodněno.

Časový rozvrh pro přípravu a konzultační jednání musí být sdělen do 10 pracovních dnů po obdržení žádosti a po předchozím projednání se signatářskými reprezentativními organizacemi.

Konzultace se zahajuje po předání příslušných dokumentů ve lhůtě 6 týdnů po podání odpovědi Administrativy na žádost o konzultaci.

V případě odmítnutí konzultace se na žádost signatářské reprezentativní organizace koná schůzka ohledně sociálního dialogu na správní úrovni.“

107 Článek 18 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 stanoví:

„Konzultace na politické úrovni se koná s komisařem odpovědným za personál a administrativu.

Po technické konzultaci může být politická konzultace zahájena po vyjádření nesouhlasu členů konzultačního orgánu zastupujících většinu signatářských reprezentativních organizací.

V případě většinové dohody na technické úrovni může o politickou konzultaci požádat jedna nebo více signatářských reprezentativních organizací, jež představují nejméně 20 % reprezentativnosti na ústřední úrovni.

Kromě toho se v případě jednomyslného souhlasu signatářských reprezentativních organizací, vyjádřeného po technické konzultaci členů konzultačního orgánu konzultační proces uzavírá.“

108 Podle článku 19 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 „[k]onzultace na každé úrovni vyústí v písemný dokument, v němž je zaznamenána shoda či neshoda ohledně obsahu“.

109 Článek 20 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 stanoví, že [v] případě přetrvávající neshody na politické úrovni se na návrh komisaře nebo signatářských reprezentativních organizací zahájí dohodovací řízení“.

110 Dohodovací řízení upravené v článku 20 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 zahrnuje v případě dohodování z podnětu OZO zaprvé předání žádosti o zahájení dohodovacího řízení komisaři, v níž je obsažen výčet bodů, které jsou předmětem konzultace, zadruhé zahájení období reflexe, během něhož vypracuje komisař zprávu pro výbor, v níž shrne stanoviska všech stran, přičemž délka tohoto období nesmí zpravidla přesáhnout deset pracovních dnů, a zatřetí pozvánku na dohodovací jednání, jež proběhne na zasedání konzultačního orgánu v omezeném složení.

111 Dále podle článku 21 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 se signatářské OZO účastní interinstitucionálního dohodovacího jednání, jehož se Komise účastní v souladu se svými interními pravidly. Přípravná schůze, které se účastní signatářské reprezentativní OZO a administrativa, se může konat před každou účastí Komise na interinstitucionálním dohodovacím jednáním. Kromě toho výsledky jednání dosažené v rámci interinstitucionálního dohodovacího jednání mohou být předloženy ke schválení v Komisi v dohodovacích orgánech stanovených v uvedené rámcové dohodě, s výjimkou případu, že Komise a většina signatářských reprezentativních organizací dospějí k názoru, že toto schválení není nutné.

112 S ohledem na znění ustanovení rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, jež jsou uvedena výše v bodech 102 až 111, se jeví jako nezpochybnitelné, že se oblast působnosti konzultačního procesu upraveného touto dohodou vztahovala i na přijetí napadených nařízení, bez ohledu na to, zda toto přijetí je kvalifikováno jako „změna služebního řádu“ nebo jako „nová pravidla a rozhodnutí nebo [...] změny stávajících pravidel a rozhodnutí souvisejících s uplatňováním služebního řádu nebo PŘOZ“.

113 Komise však tvrdí, že se žalobci nemohou dovolávat procesních záruk stanovených rámcovou dohodou ze dne 18. prosince 2008, neboť v době, kdy Komise předala Parlamentu a Radě návrh nařízení uvedený v bodě 24 výše, nebyli signatářskými reprezentativními OZO ve smyslu uvedené rámcové dohody.

114 Žalobci poukazují na to, že projednávaná žaloba nebyla podána OSP SFIE-section Commission, ale OSP SFIE-PE, takže argumenty Komise týkající se nedostatku reprezentativnosti zmíněné organizace jsou v projednávané věci irelevantní. Dále tvrdí, že TAO-AFI byla spolusignatářem rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 a od administrativy neobdržela žádné oznámení o pozastavení jejích práv plynoucích z uvedené rámcové dohody, jak stanoví článek 11 této dohody. TAO-AFI mimoto byla i nadále adresářem přípisů zasílaných reprezentativním organizacím jakožto spolupředseda konfederace PLUS, jež sama byla uznána za reprezentativní. Žalobci dodávají, že jelikož je PLUS konfederací, nemůže podniknout žádné kroky bez souhlasu TAO-AFI, a naopak. TAO-AFI bude mít při každé svolané schůzce ohledně sociálního dialogu stejnou váhu jako konfederace PLUS. Navíc konfederace PLUS spolupředsedá za rovných podmínek, neboť jeden ze spolupředsedů je navrhován TAO-AFI. Spolupředsedové konfederace PLUS jsou přitom automaticky pozváni na každou schůzku týkající se sociálního dialogu uspořádanou Komisí, zejména na pravidelné schůze s místopředsedkyní Komise.

115 V této souvislosti je třeba podotknout, že hlava 2 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, týkající se uznání [OZO], stanoví toto:

„Článek 6: uznávání

Strany se dohodly na principu úředního uznávání OZO zastupujících zaměstnance [Komise].

Toto uznávání vede k přijetí každé strany jako partnera sociálního dialogu.

Článek 7: kritéria pro uznávání OZO

Jsou uznávány OZO,

— které prohlásí, že jejich statutárním cílem je obrana zájmů všech členů personálu bez jakéhokoli rozdílu (zejména na základě funkční skupiny, státní příslušnosti, povahy vztahu k orgánu, pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetické výbavy, jazyka, náboženství či přesvědčení, ať již politické či jiného druhu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, původu, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace);

— které potvrzují, že byly řádně ustanoveny.

Článek 8: sdružování uznaných OZO

Uznané OZO mohou jednat samy nebo být členem sdružení uznaných OZO.

Sdružením se rozumí organizační struktura svazového, konfederálního nebo jiného druhu, jež se řídí formalizovanou dohodou oznámenou za tímto účelem [Komisi] a sdružuje dvě nebo více uznaných OZO na jednom či více místech zaměstnání.

Výraz ‚organizace' je v této dohodě užíván bez rozdílu k označení OZO nebo sdružení.

Organizace se mohou připojit k mezinárodním nebo národním odborovým svazům.

Článek 9: reprezentativnost organizací

[Komise] uznává za reprezentativní organizace, které byly uznány a splňují následující dvě podmínky:

— zastupovat nejméně 6 % na ústřední úrovni a 5 % na místní úrovni (v určité lokalitě) zaměstnanců [Komise] a

— rozsah členství musí činit nejméně 400 členů, jež řádně odvádějí členské příspěvky a jsou úředníky, ostatními zaměstnanci nebo důchodci [Komise].

Organizace splňující výše uvedená kritéria reprezentativnosti jsou oprávněny k podpisu této rámcové dohody jakožto signatářské reprezentativní organizace.

Jejich podpis může být doplněn spolupodpisem členů signatářských reprezentativních sdružení.

Článek 10: kritéria reprezentativnosti organizací

a) Výsledky voleb do statutárních orgánů místních sekcí výboru zaměstnanců Komise se vypočítávají následovně:

Výpočet se provádí na základě odevzdaných vážených hlasů podle metody uvedené v příloze 2. Ke změně reprezentativnosti uvedené v příloze 2 dochází na konci úplného cyklu voleb do místních sekcí výboru zaměstnanců.

Na písemnou žádost reprezentativní organizace může však k úpravě dojít při každých volbách do místních sekcí výboru zaměstnanců.

b) Rozsah členství organizací oznámí předseda organizace v podobě místopřísežného prohlášení nezávislému orgánu, jenž bude zvolen podle pravidel konzultace.

Tento orgán po ověření administrativě oznámí, zda organizace přesahují stanovenou hranici, či nikoli. Ověření musí zahrnovat následující prvky: předložení kopie stanov organizace, předložení důkazů, jež uvádějí, že členové řádně odvádějí členské příspěvky, a předání dokumentace ohledně konání pravidelných schůzí organizace s jejími členy. Místopřísežné prohlášení musí být předloženo a ověření hranice stanovené pro reprezentativní organizace musí být provedeno každé tři roky.

Nezávislý orgán nemůže v žádném případě sdělit administrativě nebo jakémukoli jinému orgánu přesný rozsah členství dané organizace.

Článek 11: ztráta a znovunabytí reprezentativnosti

Každá signatářská reprezentativní organizace, která napříště nesplňuje některé z uvedených kritérií, obdrží od administrativy oznámení a po uplynutí lhůty tří měsíců a dojde k pozastavení práv plynoucích z této rámcové dohody, jež požívají reprezentativní organizace.

Práva každé signatářské reprezentativní organizace budou bezprostředně obnovena, je-li po ověření znovu dosaženo předmětné hranice.

Administrativa o tom uvědomí ostatní signatářské reprezentativní organizace.“

116 Dále je třeba podotknout, že při uzavření rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 byla Alliance confédérale des Syndicats libres připuštěna k podpisu uvedené rámcové dohody, jakožto sdružení uznaných reprezentativních OZO, a k jejímu podpisu byly připojeny spolupodpisy OZO, které ji tvořily, včetně TAO-AFI.

117 Je rovněž třeba poukázat na to, že TAO-AFI založila s jednou další OZO v roce 2004 sdružení uznaných OZO, a sice konfederaci PLUS. Jak vyplývá ze spisu, TAO-AFI, uvedená další OZO a jiné další sdružení uznaných OZO oznámily dne 17. září 2012 I. Souka, generální ředitelce pro lidské zdroje Komise, že toto další sdružení uznaných OZO je napříště členem konfederace PLUS, a dále že posledně zmíněná konfederace ukončila své členství v Alliance confédérale des Syndicats libres a požádala o to, aby se stala přímým prostředníkem jakožto reprezentativní organizace v rámci sociálního dialogu.

118 Kromě toho I. Souka v přípise ze dne 17. dubna 2013 zaslaném reprezentativním OZO uvedla, že na základě článku 10 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008 provedl soudní úředník ve dnech 13. a 20. března 2013 posouzení kritéria reprezentativnosti založené na rozsahu členství a po doručení protokolu o úředním zjištění předaného Komisi dne 8. dubna 2013 byly za reprezentativní organizace ve smyslu uvedené rámcové dohody určeny následující OZO: Alliance confédérale des syndicats libres, Union syndicale fédérale, Confédération PLUS, Génération 2004, Fédération de la fonction publique européenne a USFIU-U4U. Ve zmíněném přípise bylo též uvedeno, že na reprezentativní organizace se vztahují všechna ustanovení této rámcové dohody.

119 Z toho vyplývá, že při postupu vedoucím k přijetí napadených nařízení nejednala TAO-AFI v rámci sociálního dialogu sama, ale byla členem sdružení uznaných OZO ve smyslu článku 8 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, které splňovalo podmínky reprezentativnosti stanovené v článku 9 téže rámcové dohody.

120 Projednávaná žaloba byla přitom podána SFIE-PE, který nebyl signatářem dohody ze dne 18. prosince 2008 – jak poukázali sami žalobci – jakož i TAO-AFI, a nikoli odborovým sdružením, k němuž posledně zmíněný náleží. Kromě toho ze spisu nevyplývá, že TAO-AFI před tímto obdobím, během něj nebo i po něm samo splňovalo podmínky reprezentativnosti stanovené v článku 9 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008.

121 Argument žalobců, že TAO-AFI neobdržela oznámení o ztrátě reprezentativnosti podle článku 11 rámcové dohody ze dne 18. prosince 2008, jež předchází pozastavení práv plynoucích z dohody, je v projednávané věci irelevantní. Skutečnost, na kterou poukazovali žalobci, že TAO-AFI je i nadále adresátem přípisů, které Komise zasílá reprezentativním organizacím jakožto spolupředseda konfederace PLUS, též není relevantní, neboť jak bylo uvedeno v bodě 120 výše, žaloba nebyla podána konfederací PLUS, ale právě TAO-AFI. Navíc je z téhož důvodu třeba odmítnout argument žalobců, že TAO-AFI nemůže jednat bez svolení konfederace PLUS.

122 S ohledem na výše uvedené úvahy je nutno konstatovat, že aktivní legitimaci žalobců z důvodu ochrany procesních záruk stanovených v rámcové dohodě ze dne 18. prosince 2008 nelze v projednávané věci připustit.

– K rámcové dohodě ze dne 12. července 1990

123 Pokud jde o rámcovou dohodu ze dne 12. července 1990, kterou uzavřel Parlament s několika OZO, včetně SFIE-PE, je třeba podotknout, že podle článku 1 této dohody „Parlament vyjadřuje podpisem této dohody princip úředního uznání [OZO], jež jsou signatáři této dohody, jakož i těch OZO, které k této dohodě přistoupí v budoucnu“.

124 V článku 2 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 se uvádí toto:

„Signatářské [OZO], dále jen ‚organizace‘, prohlašují, že

a) jejich statutárním cílem je obrana zájmů a práv všech členů personálu daného orgánu;

b) jsou organizacemi zřízenými na základě právních předpisů jakožto právnické osoby, které vykonávají činnost v souladu se stanovami a fungují na demokratickém základě, neboť jejich zaměření je stanoveno a jejich výkonné orgány voleny všemi jejich členy;

c) vykonávají svoji činnost zcela nezávisle.“

125 Podle článku 3 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 „organizace se mohou sdružovat do federací a přímo či nepřímo se přidružovat k mezinárodním odborovým organizacím“.

126 Hlava II rámcové dohody ze dne 12. července 1990 zavádí konzultační proces a dohodovací řízení následovně:

„Článek 4

Konzultace mezi stranami se týká:

a) [n]ávrhů změn služebního řádu a pracovního řádu ostatních zaměstnanců;

b) [k]aždé podstatné změny všeobecných podmínek zaměstnání nebo pracovních podmínek úředníků a ostatních zaměstnanců; organizace a výbor zaměstnanců musí společnou dohodou stanovit případy, na které se vztahuje tento odstavec;

c) [o]tázek obecného zájmu v mezích stanovených v článku 7.

Článek 5

Konzultační proces musí probíhat v souladu s posláním a pravomocemi, jež výboru zaměstnanců přiznává služební řád. Zaměřuje se na podporu kvality a efektivity společenských vztahů.

Článek 6

1. Konzultační proces umožňuje stranám vzájemně vyjádřit stanoviska a jeho cílem je dospět ke společnému řešení.

Organizace jsou v rámci konzultace zastupovány meziodborovým výborem, jehož složení a fungování samy stanoví. Výbor zaměstnanců se k této konzultaci připojí. Organizace a výbor zaměstnanců se zavazují, že v každém případě zajistí jediné reprezentativní zastoupení zaměstnanců.

V případech uvedených v čl. 4 b[odech] a) a b) budou zástupci orgánů Parlamentu jmenováni generálním tajemníkem.

2. Konzultace ohledně změny služebního řádu probíhá v rámci přípravy schůzí výboru pro služební řád a schůzí kolegia vedoucích správních útvarů.

3. Konzultační proces mezi stranami se zahajuje na návrh jedné z nich; po podání formální žádosti musí být schůze zahájeny v minimální lhůtě dvou týdnů.

Článek 7

1. Na počátku každého ročního parlamentního období (září) se koná obecné konzultační jednání, které svolá předseda Parlamentu.

2. Tohoto konzultačního jednání se kromě předsedy Parlamentu účastní i všechny organizace, jež jsou signatáři této dohody, generální tajemník a všechny další osoby určené předsedou. Tohoto setkání se též účastní tři zástupci výboru zaměstnanců.

Článek 8

Strany se zavazují vymezit v protokolu přiloženém k této dohodě dohodovací řízení v případě přerušení práce.“

127 V této souvislosti je třeba podotknout, že jak vyplývá z bodu 4 rámcové dohody ze dne 12. července 1990, do oblasti působnosti konzultačního procesu stanoveného touto rámcovou dohodou spadají „návrhy na změnu služebního řádu“, „([j]akákoli podstatná změna všeobecných podmínek zaměstnání nebo pracovních podmínek úředníků a ostatních zaměstnanců“, jakož i „otázky obecného zájmu“.

128 Zaprvé, pokud jde o „návrhy na změnu služebního řádu“, je třeba podotknout, že z čl. 6 odst. 2 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 vyplývá, že ke konzultaci ohledně změny služebního řádu dochází v rámci příprav schůzí výboru pro služební řád a schůzí kolegia vedoucích správních útvarů. Je však třeba připomenout, že podle článku 10 služebního řádu musí být každý návrh na přezkoumání služebního řádu projednán s výborem pro služební řád. Z toho vyplývá, že „návrhy na změnu služebního řádu“, na které odkazuje čl. 4 písm. a) uvedené rámcové dohody, odpovídají návrhům na přezkoumání služebního řádu ve smyslu článku 10 služebního řádu. Jak však bylo konstatováno v bodě 95 výše, článek 10 služebního řádu se v rámci postupu vedoucího k přijetí napadených nařízení nepoužil. Z toho vyplývá, že jelikož se čl. 4 písm. a) této rámcové dohody vztahuje na případ přezkoumání služebního řádu ve smyslu článku 10 tohoto řádu, nemůže být právním základem k tomu, aby se v projednávané věci použil konzultační proces stanovený uvedenou rámcovou dohodou.

129 Zadruhé, pokud jde o čl. 4 písm. c) rámcové dohody ze dne 12. července 1990, je třeba podotknout, že toto ustanovení se týká „otáz[ek] obecného zájmu“, v mezích stanovených v článku 7“. Podle posledně zmíněného článku je předseda Parlamentu povinen svolat obecné konzultační jednání na počátku každého ročního parlamentního období, tj. během měsíce září. Z toho lze tedy dovodit, že otázky obecného zájmu předložené ke konzultaci jsou určeny v rámci tohoto výročního konzultačního jednání.

130 V projednávané věci přitom žalobci v rámci jediného meritorního žalobního důvodu tvrdí, že se výroční konzultační jednání podle článku 7 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 nekonalo, takže přijetí napadených nařízení nemohlo být na uvedené schůzi již z povahy věci určeno jako otázka obecného zájmu.

131 V této souvislosti je třeba podotknout, že Parlament nemůže takovouto skutečnost namítat – ani kdyby byla prokázána – k odůvodnění nepoužití konzultačního procesu, neboť podle článku 7 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 bylo právě na Parlamentu, aby svolal výroční konzultační jednání. Je však třeba podotknout, že to, že výroční konzultační jednání nebylo v září 2013 uspořádáno, nemá

v projednávané věci žádné následky. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí Soudního dvora ve věcech C-63/14, C-66/12 a C-196/12 bylo vydáno až 19. listopadu 2013 a že Komise předala Parlamentu svůj návrh úpravy odměn teprve dne 10. prosince 2013, nemohlo totiž přijetí napadených nařízení každopádně být předmětem debat na výročním konzultačním jednání, které se mělo konat v září 2013. Článek 4 písm. c) uvedené rámcové dohody nemohl tedy odůvodnit použití konzultačního procesu stanoveného touto rámcovou dohodou při přijímání napadených nařízení.

132 Zatřetí, pokud jde o „podstatn[é] změn[y] všeobecných podmínek zaměstnání nebo pracovních podmínek úředníků a ostatních zaměstnanců“, je třeba podotknout, že čl. 4 písm. b) rámcové dohody ze dne 12. července 1990 uvádí, že „[OZO] a výbor zaměstnanců musí společnou dohodou stanovit případy, na které se vztahuje tento odstavec“.

133 V odpověď na organizační procesní opatření přijaté Tribunálem na základě čl. 89 odst. 3 písm. a) a b) jednacího řádu předložili žalobci a Parlament text nadepsaný: „Výbor zaměstnanců [Parlamentu] a organizace, jež jsou signatáři rámcové dohody [ze dne 12. července 1990], stanovují společnou dohodou v souladu s [čl. 4 písm. b) uvedené rámcové dohody] následující rozdělení: Rozdělení pravomocí mezi [v]ýbor zaměstatnců a [OZO] zastoupené v rámci [m]ezidoborového výboru“ (dále jen „dohoda o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO“).

134 V průvodním dopise k dohodě o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO, jejž meziodborový výbor zaslal předsedovi Parlamentu, se uvádí, že meziodborový výbor schválil text této dohody na své schůzi konané dne 17. září 1996 na základě jednomyslného rozhodnutí všech OZO, jež přistoupily k rámcové dohodě ze dne 12. července 1990, a výbor zaměstnanců jej schválil na své schůzi konané dne 30. září 1996 na základě šestnácti hlasů pro, jednoho hlasu proti a čtyři členové se zdrželi hlasování.

135 Bod III dohody o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO stanoví:

„Aniž jsou dotčena statutární ustanovení a řízení, jednání [OZO] zasedajících v [m]eziodborovém výboru spočívá ve vymezení, změně a hodnocení personální politiky, jakož i ve všech oblastech souvisejících s všeobecnými podmínkami zaměstnání personálu. Konkrétně se týká následujících případů:

— změna všeobecných podmínek zaměstnání ve všech případech, kdy Rada přijala rozhodnutí o návrhu Komise, týkající se personálu všech orgánů (Služební řád, RAA, odměňování), jakož i jejího provádění;

— podstatná změna podmínek zaměstnání nebo pracovních podmínek, jakož i obecné prováděcí předpisy a předpisy přijaté v rámci orgánu nebo [k]olegiem vedoucích správních útvarů;

— hledání řešení v případě nedostatků zjištěných v rámci poradních orgánů nebo účasti na řízení, nebo v případě vážných neshod, jež v rámci nich vyvstanou;

— změna podmínek fungování poradních orgánů nebo účasti na řízení (zřizování, změna pravomocí, změna složení);

— otázky obecného zájmu a požadavky týkající se oblastí, které nespadají do působnosti poradních orgánů nebo účasti na řízení.“

136 Podle bodu IV dohody o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO může být revize této dohody zahájena na návrh jedné ze stran.

137 Parlament poukazuje na to, že dohodou o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO není vázán, neboť tato dohoda rozděluje pravomoci jdoucí nad rámec pravomocí uvedených v čl. 4 písm. b) rámcové dohody ze dne 12. července 1990. Pro příklad Parlament uvádí, že případ „změn[y] všeobecných podmínek zaměstnání ve všech případech, kdy Rada přijala rozhodnutí o návrhu Komise týkající se personálu všech orgánů (služební řád, RAA, odměňování), jakož i jejího provádění“, obvykle spadá pod čl. 4 písm. a) uvedené rámcové dohody.

138 Z dohody o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO podle Parlamentu vyplývá, že posledně zmíněné organizace mohou hrát roli při konzultaci ohledně otázky odměňování pouze tehdy, když jednak předmět týkající se odměňování skutečně představuje podstatnou změnu pracovních podmínek a jednak je skutečně předmětem konzultace, jež proběhla v souladu s pravidly rámcové dohody ze dne 12. července 1990.

139 Parlament mimoto uvádí, že v posledních letech byly vyjádřeny mnohé výhrady k rámcové dohodě ze dne 12. července 1990, jakož i k dohodě o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO, a to jak ze strany OZO, tak ze strany výboru zaměstnanců. OZO měly v tomto ohledu za to, že uvedená rámcová dohoda musí být změněna, avšak doložka o jednomyslnosti takovéto změně až doposud bránila. Obdobně Parlament předložil rozhodnutí přijaté výborem zaměstnanců na jeho schůzi konané ve dnech 30. března a 1. dubna 2014, v němž po posouzení slučitelnosti této rámcové dohody se služebním řádem vyzval k její revizi, jakož i revizi dohody o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO v tom smyslu, aby tato dohoda odrážela rozdělení pravomocí, které je nyní stanoveno v čl. 9 odst. 3 a v článcích 10 až 10c služebního řádu, a pověřil svého předsedu, aby tuto otázku předložil příslušným orgánům Parlamentu.

140 V této souvislosti je třeba po vzoru Parlamentu podotknout, že dohoda o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO musí být vykládána ve světle čl. 4 písm. b) rámcové dohody ze dne 12. července 1990 v tom smyslu, že nedovoluje přiznat výboru zaměstnanců nebo OZO pravomoci, které jdou nad rámec samotného předmětu tohoto ustanovení, jež se týká „podstatn[ých] změn[] všeobecných podmínek zaměstnání nebo pracovních podmínek úředníků a ostatních zaměstnanců“. Z toho vyplývá, že tato dohoda o rozdělení pravomocí nemůže rozšířit oblast působnosti čl. 4 písm. b) uvedené rámcové dohody na případy spadající pod čl. 4 písm. a) a c) této rámcové dohody.

141 Právě s ohledem na tyto úvahy je třeba vykládat bod III první odrážku dohody o rozdělení pravomocí mezi výbor zaměstnanců a OZO v tom smyslu, že se vztahuje na případy, kdy podstatná změna všeobecných podmínek zaměstnání může vyplývat z rozhodnutí Rady o návrhu Komise týkajícího se odměňování.

142 S ohledem na předmět napadených nařízení, jejichž cílem bylo upravit odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Unie, jakož i opravné koeficienty použitelné na tyto odměny a důchody za roky 2011 a 2012, i na užití doložky o výjimce obsažené v článku 10 přílohy XI služebního řádu, které umožňuje se odchýlit od metody roční úpravy odměn stanovené v článku 3 téže přílohy a svěřuje Komisi pravomoc předkládat veškerá „vhodná opatření“, je třeba shledat, že napadená nařízení mohla vést k podstatné změně všeobecných podmínek zaměstnání ve smyslu čl. 4 písm. b) rámcové dohody ze dne 12. července 1990, a tudíž měla být předmětem konzultačního procesu stanoveného touto rámcovou dohodou.

143 Na rozdíl od toho, co tvrdí Parlament, otázka, zda napadená nařízení v konečném důsledku přinesla podstatné změny podmínek zaměstnání a pracovních podmínek úředníků a ostatních zaměstnanců Unie, není rozhodující pro určení, zda se použijí procesní předpisy, které již ze své povahy předcházejí přijetí uvedených nařízení.

144 Z toho vyplývá, že se SFIE-PE mohl v rámci postupu, jenž vedl k přijetí napadených nařízení, dovolávat procesních záruk stanovených v rámcové dohodě ze dne 12. července 1990.

145 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je třeba konstatovat, že SFIE-PE je v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 55 výše nadán aktivní legitimací na základě článku 263 SFEU v rámci návrhu, aby napadená nařízení byla prohlášena za neplatná. Žaloba je naproti tomu nepřípustná v rozsahu, v němž byla podána TAO-AFI, neboť žalobci neprokázali aktivní legitimaci této organizace v projednávané věci.

K věci samé

146 Na podporu jediného žalobního důvodu žalobci v podstatě tvrdí, že během postupu vedoucího k přijetí napadených nařízení nebyli konzultováni. Zejména tvrdí, že Komise s nimi neprojednala návrh na změnu služebního řádu před tím, než jej předložila Parlamentu a Radě, a že uvedený návrh s nimi neprojednal ani Parlament během třístranného jednání. V replice žalobci rovněž tvrdí, že při přijímání napadených nařízení nebyl dodržen tripartitní dohodovací postup v oblasti vztahů se zaměstnanci, jenž je stanoven v rozhodnutí Rady ze dne 23. června 1981. Parlamentu vytýkají zejména to, že se při přijímání napadených nařízení odmítl tohoto konzultačního procesu zúčastnit.

147 Toto neprojednání představuje podle žalobců porušení jejich práv na informování a projednávání zakotvených v článcích 27 a 28 Listiny základních práv a v článku 154 SFEU, jak jsou zaručena ustanoveními směrnice 2002/14, článkem 9 odst. 3, články 10, 10a, 10b, 10c, 24b, 55 a článkem 1 přílohy II služebního řádu, ve znění nařízení č. 1023/2013, jakož i rámcovými dohodami ze dne 12. července 1990 a ze dne 18. prosince 2008, jež Parlament a Komise uzavřely s několika OZO, jakož i rozhodnutím Rady ze dne 23. června 1981, kterým se zavádí tripartitní dohodovací postup.

148 V této souvislosti je třeba předeslat, že jelikož SFIE-PE nepředložil žádnou novou právní či skutkovou okolnost, jež by odůvodňovaly její opožděnost, musí být ta část jediného žalobního důvodu, která vychází z nedodržení dohodovacího postupu stanoveného v rozhodnutí Rady ze dne 23.června1981, jež byla poprvé uplatněna v replice, v souladu s judikaturou odmítnuta jako nepřípustná (rozsudek ze dne 8. března 2007, France Télécom v. Komise, T-340/04, EU:T:2007:81, bod 164).

149 Pokud jde o tvrzení žalobců, že čl. 9 odst. 3, články 10a, 24b a 55 služebního řádu, jakož i článek 1 přílohy II služebního řádu byly při postupu vedoucím k přijetí napadených nařízení porušeny, je třeba připomenout, že podle čl. 21 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, který se použije na řízení před Tribunálem na základě čl. 53 prvního pododstavce téhož statutu, a článku 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu ze dne 2. května 1991, jenž se použije při podání žaloby, musí žaloba mimo jiné obsahovat stručný popis uvedených žalobních důvodů. To znamená, že žaloba musí ozřejmit, v čem spočívá žalobní důvod, na kterém se zakládá, a tudíž jeho pouhé abstraktní vyjádření nesplňuje požadavky statutu Soudního dvora a jednacího řádu. Navíc i stručný popis žalobních důvodů musí být dostatečně jasný a přesný pro to, aby umožnil žalovanému připravit svou obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně i bez dalších podpůrných informací. Právní jistota a řádný výkon spravedlnosti vyžadují pro to, aby žaloba, nebo konkrétně žalobní důvod, byly přípustné, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých jsou založeny, vyplývaly uceleně a srozumitelně ze samotného textu žaloby. Vzhledem k tomu, že žalobci nijak výtku vycházející z porušení čl. 9 odst. 3, článků 10a, 24b a 55 služebního řádu, jakož i článku 1 přílohy II uvedeného služebního řádu neozřejmili, musí být tato výtka shledána nepřípustnou.

150 Pokud jde o tvrzené porušení ustanovení článku 154 SFEU, směrnice 2002/14 a článku 10 služebního řádu, je třeba podotknout, že tato ustanovení neměla být v rámci postupu vedoucího k přijetí napadených nařízení použita, takže tato výtka musí být jako neopodstatněná zamítnuta.

151 Pokud jde o tvrzené porušení procesních záruk stanovených v dohodě ze dne 18. prosince 2008, je nutno připomenout, že přestože SFIE-PE nemůže vyvozovat z této dohody, jejímž není signatářem, žádná procesní práva, nedodržení procesních pravidel týkajících se přijímání aktu Unie, která stanovily samotné příslušné orgány, jako jsou pravidla vyplývající z uvedené dohody, představuje porušení

podstatných formálních náležitostí ve smyslu čl. 263 druhého pododstavce SFEU, jež může být přezkoumáno unijním soudem i bez návrhu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. prosince 2007, Angelidis v. Parlament, T-113/05, EU:T:2007:386, bod 62; ze dne 2. října 2009, Kypr v. Komise, T-300/05 a T-316/05, nezveřejněný, EU:T:2009:380, body 205 a 206, a ze dne 8. července 2010, Komise v. Putterie-De-Beukelaer, T-160/08 P, EU:T:2010:294, bod 63).

152 V projednávané věci je však nutno konstatovat, že ze spisu nevyplývá, že by byla porušena procesní práva některé signatářské reprezentativní OZO ve smyslu článku 8 uvedené dohody.

153 Je tedy třeba posoudit opodstatněnost té části jediného žalobního důvodu, která vychází z porušení rámcové dohody ze dne 12. července 1990.

154 Žalobci v podstatě tvrdí, že Parlament neuspořádal výroční konzultační jednání podle článku 7 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 navzdory dopisům, jež byly v tomto směru zaslány předsedovi Parlamentu. Uvádějí, že zmíněná rámcová dohoda nestanovuje žádné zvláštní formální požadavky ohledně žádosti o konzultaci, ale že v článku 7 naproti tomu upravuje formální konzultační proces.

155 Je přitom třeba předeslat, že žalobci podle všeho zaměňují výroční konzultační jednání, které musí být podle článku 7 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 uspořádáno na podnět předsedy Parlamentu na počátku každého parlamentního období, s konzultačním procesem v pravém slova smyslu, který se podle čl. 6 odst. 3 uvedené rámcové dohody zahajuje mezi stranami na návrh jedné z nich.

156 V rozsahu, v němž se argumentace žalobců týká údajného neuspořádání výročního konzultačního jednání, je třeba připomenout, jak bylo uvedeno v bodě 131 výše, že i kdyby se tato okolnost prokázala, nemohla by mít dopad na postup přijímání napadených nařízení, neboť toto jednání mělo být každopádně uspořádáno v době, kdy Komise ještě nepředložila návrh úpravy odměn Parlamentu.

157 Pro případ, že by se argumentace žalobců týkala odmítnutí Parlamentu zahájit konzultační proces, je třeba připomenout, že podle čl. 6 odst. 3 rámcové dohody ze dne 12. července 1990 se konzultační jednání zahajují do dvou týdnů po podání formální žádosti. Jak tvrdí žalobci, uvedená rámcová dohoda neupřesňuje, co je třeba rozumět formální žádostí o zahájení konzultačního procesu.

158 Je však třeba shledat, že takováto žádost musí alespoň výslovně zmiňovat konzultační proces stanovený v rámcové dohodě ze dne 12. července 1990 a být adresována dotyčnému orgánu.

159 V projednávané věci je přitom nutno konstatovat, že dokumenty, na které odkazují žalobci, nepředstavují formální žádosti o zahájení konzultačního procesu ve smyslu čl. 6 odst. 3 rámcové dohody ze dne 12. července 1990.

160 Pokud jde nejprve o dopisy ústředního výboru zaměstnanců ze dnů 17. prosince 2013 a 4. března 2014, ve kterých tento výbor upozorňuje zejména na absenci předchozí konzultace návrhu úpravy odměn, který Komise předložila Parlamentu a Radě, a na čistě politický základ navrhovaných číselných údajů, které nevycházejí ze žádných objektivních statistických údajů a neodrážejí prostor pro uvážení přiznaný Komisi, je nutno konstatovat, že tyto dopisy nejsou adresovány Parlamentu, nýbrž Komisi, a jejich cílem je požádat Komisi o to, aby bránila zájmy svého personálu a vzala návrh úpravy odměn zpět.

161 Pokud jde dále o otevřený dopis ze dne 18. prosince 2013, který žalobci zaslali předsedovi Parlamentu a jehož obsah je velmi podobný obsahu dopisu, který dne 17. prosince 2013 zaslal Komisi ústřední výbor zaměstnanců, je nutno konstatovat, že uvedený dopis neobsahuje žádnou žádost o uspořádání konzultačního jednání, ale jeho cílem je vyzvat předsedu Parlamentu k prohlášení, že o původním návrhu úpravy odměn předloženém Komisí, tj. 1,7 % za roky 2011 a 2012, nelze debatovat.

162 Pokud jde konečně o otevřený dopis zaslaný předsedovi Parlamentu dne 26. února 2014, je nutno konstatovat, že ani SFIE-PE ani odborové sdružení, jehož byl SFIE-PE v tehdejší době členem, tento dopis nepodepsaly a dále že cílem tohoto dopisu bylo vyzvat Parlament jakožto spolunormotvůrce k přepracování návrhu úpravy odměn předloženého Komisí s ohledem na „stávající objektivní údaje“ a ke zohlednění „dané ekonomické a sociální situace, případně dalších faktorů, které je třeba zohlednit, jako je hledisko řízení lidských zdrojů a zvláště potřeby náboru nových zaměstnanců“, jak Soudní dvůr k tomu vyzval Komisi v rozsudcích ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada (C-63/12, EU:C:2013:752), a ze dne 19. listopadu 2013, Komise v. Rada (C-196/12, EU:C:2013:753).

163 Z toho vyplývá, že žalobci neprokázali, že ustanovení rámcové dohody ze dne 12. července 1990 byla při přijímání napadených nařízení porušena.

164 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám musí být jediný žalobní důvod jako neopodstatněný zamítnut.

K nákladům řízení

165 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Parlament a Rada požadovaly náhradu nákladů řízení a žalobci neměli ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

166 Komise ponese podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (osmý senát),

rozhodl takto:

1) **Žaloba se zamítá.**

2) **Association des fonctionnaires indépendants pour la défense de la fonction publique européenne (TAO-AFI) a Syndicat des fonctionnaires internationaux et européens – Section du Parlement européen (SFIE-PE) se ukládá náhrada nákladů řízení.**

3) **Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.**

Gratsias Kančeva Wetter

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 15. září 2016.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu 2

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení 8

Právní otázky 9

K přípustnosti 9

K dotčení vlastních zájmů žalobců 10

K existenci právního předpisu, jenž výslovně přiznává profesním sdružením řadu oprávnění procesního charakteru 11

– K rámcové dohodě ze dne 18. prosince 2008 15

– K rámcové dohodě ze dne 12. července 1990 20

K věci samé 24

K nákladům řízení 26